מחשבה מועלת אפילו לדברי תורה. פירש ריב"ן דאגת לב האדם על מזונותיו מהגיה לשכח ממנו כל שאר מחשבות אף מחשבת דברי תורה שנאמר מפר מחשבות ערומים וגו' וקלי לעטען מטר על פני ארץ וגו' י"מ מועלת משקרת ולא אגלה כלומר אם אדם מושב הן להעשיר הן גם לדברי תורה לא יסייע אלא כעשה לשמה כדמסיק:

הלכה כרבי יהודה. דמסיר בשים לו אומנות בלא הוא וכן הלכה דמשמע בקוביא לאו אסמכתא היא ודוקא כשמעות שייסה על הדף שקורין אישקב"ל בלע"ז שהמקום קנוי למי שהרויח לקנות המעות אבל אותם המשחקים באמנה אפילו הקנו זה לזה לא קנה דאסמכתא גמורה היא ואין קנין מועיל בה:

אובלי דבר אחר פסולין להעיד. ליכא לפרושי אוכלי דבר אחר דהייט אוכלי חזיר דאי באוכלי חזיר היכי מפלינן בין ליענא לפרכסיא וכי גרע מאוכל נבלה? לחיאבון דאמרינן לקמן (דף כז.) דפסול לעדות בכל עניין אלא גרלה כפי' הקונטרס דהייטו מקבלי לדקה מן הגכריס:

החשוד על הערויות כשר לעדות. תימה מאי שנא מאוכל נבלות לחיאבון ומפלוני רבעני לרלוני דפסולין לעדות וי"ל דמייירי (ה) הכא בחשוד בעלמא בלא עדים דאין כאן כי אם שמועה ומ"מ הא דאמרינן תרבעים בכתפיה ניחא כדאמרינן *מלקין על לא עוכה אשמועה אי מי הכא משום דילמו תוקפו ולא דמי לנבלה ונם לרביעה דליכא ילמו תוקפו כל כך כמו בערוה* רבא

רבינו חננאל

א"ר אבהו א"ר אלעזר הלכה כרבי יהודה, וא"ר אבהו אמר רבי אלעזר כולן צריכין הכרזה בבית דין, רועה פליגי בה רב אחא ורבינא חד אמר בעי הכרזה וחד אמר לא בעי הכרזה, בשלמא למ"ד לא בעי הכרזה אמר רב יהודה אמר רב סתם רועה פסול, אלא למ"ד בעי הכרזה מאי סתם רועה פסול? דבסתמא מכרזינן עליה, ההיא מתנה דהוו חתימי עלה תרין גזלנין, סבר רב פפא בר שמואל לאכשורה דהא לא אכרזינן עלייהו, אמר ליה רבא: נהי דבעינן הכרזה בגזלן דרבנן, בגזלן דאוריתא מי בעינן הכרזה? סימן דב"ר ועריו"ת גנ"ב: אמר רב נחמן אוכלי דבר אחר פסולין לעדות הני מילי בפרהסיא אבל בצינעה לא, ובפרהסיא נמי לא אמרן אלא דאפשר ליה לאיתחזוי בצינעה וקא מבזי נפשיה בפרהסיא אבל לא אפשר ליה, רחוותיה הוא. אמר רב נחמן: הרחשוד על הערויות כשר לעדות, אמר רב ששת *עני מרי ארבעין בכתפיה וכשר, אמר רבא ומודה רב נחמן לענין עדות אשה שהוא פסול, אמר רבינא ואיתימא רב פפא לא אמרן אלא לאפוקה, אבל לעיולה לית לן בה, פשיטא מהו דתימא הא עדיפא ליה דכתיב מים גנובים ימתקו וגו' קמ"ל דכמה דקיימא הכי שריחא ליה, ואמר רב נחמן פגנב ניסן, וגנב תשרי לא שמיה גנב הני מילי בארסא ודבר מועט ובדבר שגגמרה מלאכתו, איכריה דרב זביד חד גנב קבא דשעורי ופסליה וחד גנב מיבורא דאהיני ופסליה, הנהו קבוראי דקבור נפשא ביום טוב ראשון של עצרת, שמתינהו רב פפא ופסלינהו לעדות, ואכשרינהו רב הונא בריה דרב יהושע, אמר ליה רב פפא והא רשעים נינהו? סברי מצוה קא עבדי, והא קא משמתינא להו? סברי כפרה קא עבדי לן רבנן: איתמר עד

מלקין על לא עוכה אשמועה שנאמר אל בני כי לא עוכה אשמועה: **וכשר.** בתמיה: **נפפוקה.** דתיהוי אסורה אכילתה ליה: **דכתיב** מים גנובים ימתקו. ולמר פלוגי קידמה: **כל מדיפא ליה.** לומר מה בעלה לו גירשה דניחא ליה: **לא שמיה גנב.** דמסוס שכר ממון עוברים על דת והוו להו כרשע דתמם: **ופא משמתינן לה** - על הרחשוה וחוזרין ושוגין בעבירה: **פגרי.** הלא דשמתינן משום כפרה הוא על שעברו ולא משום דנהדר בן חלא מיתר לחלל יום טוב בשביל המטה ומשב בגילוי משום כפרה: עד

נוסח מגנה ל"מ "תורה" נקבות "תשוביה"

נוסח מגנה ל"מ סיפרה לדברי ר' נחמן בצינעה בפרהסיא ופסולים לעדות

נוסח הפסולין לעדות אינן נפסלין עד שיכריזו עליהם

נוסח מגנה ל"מ סיפרה לדברי ר' נחמן בצינעה בפרהסיא ופסולים לעדות

לה א מיי' פ"ד מהל' גזילה וכאבידה הל"ח: לו ב ג מיי' פי"ח מהל' עדות הלכה ו סמג לאוין ריד טוש"ע ח"מ סימן לד סעיף כג: לז ד ה ו מיי' שם הל' ה טוש"ע שם סעיף יח [ובכ"מ אלפס עוד בפרק ח בב"ב קנט:] לח ז ח מיי' שם הל' ח טוש"ע שם סעיף כה בהגה"ה ועיין בסוד: לט ט מיי' פי"ו מהל' עדות הלכה ה סמג לאוין ריד טוש"ע ח"מ סי' לד סעיף טו: מ י מיי' שם פי"ב הל' ח סמג שם טוש"ע שם סעיף ד וסעיף כד: מא כ ל מיי' שם טוש"ע שם סעיף ד:

3 פירושים על הפסוק "כי השתות ירכסון" בגין מה בעלי

[נפש"י ליתא]

יומא עג:

* ע"ז מפני"ל חיות

[פיין תוס' שבת שם. ד"ה תורה]

[קידושין שם.]

[ופ' הוס' יבמות כה: ד"ה ואין]

הגהות הב"ח

(ה) תוס' ד"ה מחשוד וכו' וי"ל דמייירי. ניב כן תוס הכל"ל ופסק כך הלכה: נ"מ ה: ע"ש נמיל כה: ע"ש

גליון השס

גמ' ואמרינן ר"ל בגיה דר"י בר' פרנכי' סבר ר"ה בגיה דר"י נאכ"ל ונכסיר נמה בהגה"ה מדה דרינוי' בהגנו' המסכ"ן שם כי' בטל וקיימא לן וכהוה דגילה דף כו ע"ש סבר דלא לאיתוי וכן תולין דף יח ע"ש סבר ר"ל בקדמוי' וע' בהכל"ל כאן דלא כתב כן:

פשרייפר פיכא. שכתבת לנו שכנגד וסיעתו הגלימו: **סדרו כי.** חזרו ממה שהבטיחותי: **כמו סנפא.** כמשמעו ו"ל מסכב זכר: **סוכנא.** מחממתו, ותבירו ובוקע עליה יסכן בם (קהלת י) : **(ואומר) כי פשטות ישרטון ונו'.** בתריה דכי הגה הרשפים ידרכון קשת כתיב: **נדיק פפ לחם.** הקב"ה מה שכר שהוא משלם ולקמן מפרש מאי משמע שהוא לשון סיעת לדיקים: **מילו כים ספקדש ברב.** ע"ש סגתריב בעצתו של שכנגד לדיק מה [פעל] היה נפלאותיו של הקב"ה: **מילו מפשטות של שכנגד הרשע מין נשרטות.** והכי משמע [ע"ש] קרא "כי השתות יהרסון" מחשבותיו של לדיק לאותו רשע הכשוב למעלה "כי הגה הרשעים ידרכון קשת" ולשון שתות = מחשבות שהוא משיח בקירות לבו "יהרסון" = רלויות הן ליהרס, שאם לא כן "לדיק מה [פעל]" מה פעלו של חזקיהו והיכא שכרו, "כי השתות" = לשון "ולא שת לבו גם לזאת" (שמות ז) : **אכן סיפס שם.** מתח הארון: **ושמיים סיפ נקרשם.** שממנה נשתת עולם שנאמר (תהלים ג) דיבר ויקרא ארץ ותומר מציון מכלל יופי וגו' במסכת יומא (דף כז:) אמר עולם מציון נברא: **פוטיס.** על שם שהעולם משותת על התורה ולומדיה נקראת פוטיס: **מפני הפמון.** לשהות מקטרג ואמר מתפתק לעליונים ולא יסברו הלוחות ביד משה: **דכרים של טופו.** דיבור וקרייה בעצלתא וכל דיבור אין בו גשיאה ממש כתוהו הזה ואתע"כ עולם משותת עליהם ומטרקון הוא תי"ו [ע"ש שייה מטותם]: **שמשכם.** דלגת הלב על מזונותיו של אדם: **מועלם.** מהגיה לשכח לתורה: **ספר מחשבות ערומים.** *טתן לסם מזונות ומבטל מחשבות מלבם שלא היו מליחין לותן לעשות תושיה ל"ל מחשבה שאדם מחשב כך וכך לעשה, כך וכך העלה בידי, מועלת להשביח הדבר שאין מחשבתו מתקיימת לפיעל לדבר תורה כגון האומר "עד יום פלוני אסיים כך וכך מסכתות בגירסא": **מפר מחשבות ערומים.** שאין מחשבותיו עולה בידו ולפיעל לעשיה: **שכרזם בב"ד.** ולוגן נפסלין לעדות עד שיכריזו בב"ד להודיע פסולן: **לא בעי הכרזה.** שעבירה שלו מפורסמת לכל: **דנפפפא מכרזינן עליה.** אע"פ שלא בא עדים שהכניס עדרו לשדה אחר: **גזלן דרבנן.** הגך דמתני': **גזלן דאורייפא.** התוכף ממש כגון בגיהו בן יהוידע דכתיב (שמואל ב כג) ויגזול את החנית מיד המצרי" הכי מפרש במרובה (ב"ק דף עט:): **פולני דבר אחר.** מקבלי לדקה מן הגכריס דהוי חילול השם מחמת ממון: **ונהנה ליה כרשע דתמם:** **כשר לעדות.** דכתיב "רשע דתמם" כדכתיב (שמות כג) אל תשם ונו' עד תמם: **עני מרי.** ענני אחוני: **מרבעין בכתפיה.** חייב מלקות הוא אע"פ שאין שם התראה לאחר מר (קידושין דף פא:) לומר מה בעלה לו גירשה דניחא ליה: **דכתיב** דף כו ע"ש סבר דלא לאיתוי וכן תולין דף יח ע"ש סבר ר"ל בקדמוי' וע' בהכל"ל כאן דלא כתב כן:

פסולין לעדות. מקבלי דבר אחר פי' מגמגמי תומר ופסלינהו לתרוויהו: **הנהנו** [קבוראי] דקבורו מת ביום ראשון שמתינהו רב פפא ופסלינהו ואתא רב הונא בריה דרב יהושע ואכשרינהו לעדות ואמר

והא דאמר ר' יהודה סתם רועה פסול דמסתמא מכרזינן עליה דהוא פסול: **ההיא** מתנה דהוו חתימי עליה תרי גזלני כו'. ואסיקנא פסלה רבא אע"ג דלא אכרזינן אמר נהי דאכרזינן הכרזה בגזלן דאוריתא לא בעי הכרזה. אע"ג אוכלי דבר אחר פי' [מקבלי] צדקה מן העובדי כוכבים פסולין לעדות וה"מ דאפשר ליה לאיתחזוי בצנעא אבל אי לא אפשר ליה חייתיה. אמר רב [נחמן] החשוד על הערויות כשר לעדות אמר רב ששת עני מרי ארבעים בכתפיה וכשר לעדות וקי"ל כרב ששת באיסורי אמר רבא ומורי רב נחמן דלאפוקי אתתא מגברא כגון דאמרינן דגירושין פסיל הוא אבל אי מסהיד לעיולי כגון דמסהיד בקידושין לית לן בה אליבא דרב נחמן. אמר ר"נ נגב ניסן הנגב תשרי. כלומר באלו ב' חדשים שהתבואה בשדות והפירות באילנות הלוקח מהן לאו שמה נגב והני מילי באריסא שיש לו רשות לינכם בשדה והוא שלקח דבר מועט דבר שגמרה מלאכתו כגון מלילות וענבים העומדות להיבצר: **איכריהו** דרב זביד חד נגב כפא פי' אלומה קטנה כדרגסיון בהמוכר את השדה מכר את האבנים שהן לצדקה מאי היא הכא תרגימו אבני דאכסי והן האבנים המוכנות לתתם על האלומות **שלא** תפריחם הרוח וחד נגב קיבורא פי' מגמגי תומר ופסלינהו לתרוויהו: **הנהנו** [קבוראי] דקבורו מת ביום ראשון שמתינהו רב פפא ופסלינהו ואתא רב הונא בריה דרב יהושע ואכשרינהו לעדות ואמר